

MIÉRT FONTOSAK A SZEREPJÁTÉKOK A GYEREKEK ÉLETÉBEN?

A szerepjátékra a gyerekek szinte már születésüktől készülnek, hiszen ellesik szüleik mozdulatait, feladatait, és mindezeket a mesék világán át szövik játékká. Subicz Beáta családterapeutával és Bimbó Zoltánné „játsszótárssal” Varga Edit, az Életre-Való című műsor szerkesztője beszélgett.

Subicz Beáta: A legtöbb szülő a gyermeke másfél-kétéves korától már mondókákat, rövid meséket olvas fel neki. A gyerekek nagyon hamar, szinte észrevétlenül a szülők szerepébe bújnak. („Milyen szép anya rúza vagy cipője, ha felpróbálok, olyan leszek, mint ő, gyorsan felnövök.”) Ebben az időszakban különböző figurákat, bábokat, plüssállatokat kapnak ajándékba, és ezek az állatok „megszólalnak”, vagyis a gyerek megszólaltatja azokat. Lassan eljut odáig, hogy leutánozza a mesehősöket is, ő lesz a tündér például, aki segít anyunak-apunak. Az oktatási intézmények a farsanggal segítenek rá erre: lehet látni, hogy a gyerekek mennyire szeretnek beleöltözni a szerepbe, készülnek erre, és a szülők is támogatják őket. Eljátsszák, hogy boltosok, tűzoltók, rendőrök, és nagyon szeretnek kukásautóval játszani! A mesék világát, a mindennapi élethelyzeteket és a családi viszonylatokat is megjelenítik. Érzelmileg újraélik a mesék csodáit vagy amit a bábszínházban láttak. A feszültségeket, agressziót is le tudják vetközni, mert a szerepjátékban nem ő, hanem az a meseszereplő játssza ki a haragját, az beszél csúnyán, az gonoszodik. A barátkozás gesztusait is gyakorolja például boltosként: én adok neked valamit, te vegyél tőlem valamit... vagy amikor orvososát játszanak, meggyógyítják egymást... Szép lassan a mindennapi élethelyzeteket, a kommunikációs szituációkat gyakorolják, fejlődik az értelmük és a szociális képességük.

– **Mi miatt különösen fontosak a szerepjátékok: mert általuk jobban megismerik, elsajátítják a felnőttek világát, vagy mert a feszültségeiket le tudják vezetni?**

– A gyerek már akkor érzi az édesanyja feszültségét vagy nyugalmát, amikor még meg sem született, zsigeri szinten őrzi a tudást, hogy meg lehet feszülni és el lehet lazulni. A szülőknek el szoktam mondani terápia esetén, hogy a gyerek sokszor nem tudja megkülönböztetni, hogy kinek szól a szülő feszültsége, és magára veszi azt is, ami nem rá irányul. Mivel a feszültséget, agressziót,

nyugalmat és örömet is a felnőttől tanulja meg első szinten, ezzel azonosul: tudjuk, hogy az agresszív szülő gyereke is agresszív lesz, mert csak úgy tudja túlélni, hogy azonosul. A felnőtt világra való felkészülés része, hogy felismerje magában a feszültségeket, és szerepjátékokon, meséken keresztül, később akár terápiás helyzeteken keresztül ki tudja játszani azokat magából – tehát mindkét funkció egyformán fontos.

– **A szerepjáték enyhülést, gyógyulást is tud hozni a lélek baja-ira. Bimbó Zoltánné játsszótársnak szegődik a gyerekek mellé.**

– **Bimbó Zoltánné:** A játék az életterük, ők még nem tudják szavakkal megfogalmazni, ami bántja őket – az még egy felnőttnek is nehéz. A mesével, játékkal szimbolikus módon fejezik ki azt, ami belül van, és megkönnyebbülnek. Amikor testet ölt valamiben az ő szorongásuk, tehát kikerül, akkor meg lehet vele birkózni. Amikor a gyerek a játéktérben kezd egy hiányt pótolni, kezd valamit megoldani, amit korábban nem jól csinált, akkor az átkúszik a valóságba. Játék során hamarabb felébrednek a gyerek képességei, amelyek a hétköznapi életben csak később élednek fel, a játék tehát stimulálja a készségeket, kihozza belőlük, amit még nem tudnak. Soha nem viszek témát vagy ötletet, mert ők mindig sokkal jobbat hoznak úgyis. Egy beszélgetés vagy rajzolgatás során megjelenik egy figura, egy helyszín, ebből közösen összeállítunk egy történetet, berendezzük a helyszíneket, aki akar, beöltözik. Eljátsszuk.

– **Van olyan gyerek, akinek egyáltalán nincs fantáziája, nem tud semmit kitalálni?**

– Nagyon-nagyon ritka, csak két ilyen kisgyerekre emlékszem. Egyikük óvodás volt, folyton csak apát játszott, de hetek múlva kinyíltak a fantáziájának a kapui. Akinek otthon nem mesélnek, annál nehezebben alakul ki az a „mese-tudat” és „mintha-tudat”, ami ahhoz kell, hogy elrepülhessenek gondolatban a „mintha-birodalomba”. De azért játékra képes állapotba lehet hozni őt is. Ott, ahol megvan a mindennapi mese, a gyerekek morálisan is fejlődnek, mert a széptől-csúnyától eljutnak a jóhoz és rosszhoz, tehát erkölcsi kategóriákhoz. Fejlődik a fantáziájuk, a nyelvi kifejezőképességük, és értelmesebben kerülnek be az iskolába. Ez nagy varázserő, csak élni kell vele! ♦